

ELS PRESIDENTS DE LA GENERALITAT (1977-1992)

"TARRADELLAS VERSUS PUJOL"

L'anàlisi històrica i política del passat més recent resulta difícil de realitzar per la proximitat dels fets, però alhora és una bona eina per demostrar que fins en esdeveniments tan propers, i per tant suposadament viscuts i coneguts per una majoria, és possible l'oblit, l'omissió, el rebuig o la tergiversació. Només l'interès puntual d'algú explica que això es produeixi en certs moments.

El darrer fet que ens porta a examinar superficialment el significat o les característiques dels primers 15 anys de Generalitat restaurada, en el marc d'un Estat espanyol democràtic, és la ferma campanya d'oblit i d'ofensa envers el primer president de la Generalitat restaurada, el president Josep Tarradellas. Unes accions quasi propagandístiques que vénen a coincidir amb una etapa electoral, i que són prou tendencioses com per no passar desapercebudes a bona part de catalans que hi veuen un intent polític de consolidació d'una persona al capdavant de la màxima institució de Catalunya.

No cal entrar a desmentir les acusacions o les opinions que han aparegut, ja que la manca de rigor és evident, sinó que cal veure per què s'ha arribat a aquesta situació.

Abans d'entrar a examinar les relacions entre els dos presidents que fins ara han ocupat aquest càrrec, és a dir, Josep Tarradellas i Jordi Pujol, cal tenir en compte que no només hi ha un oblit del primer, sinó que el president i guixolenc Josep Llauda, tampoc ha estat massa respectat per aquells que des de fa quasi 12 anys governen Catalunya.

L'acció de govern de Tarradellas, després de la restauració de la Generalitat (per Reial Decret de 5 d'octubre de 1977) i després de la seva tornada (tots recordem el 23 d'octubre i la seva més definidora frase: *Ja sóc aquí!*), se centrà en un treball unitari, el qual defineix encertadament Josep M. Poblet: "Per damunt de tot vol ser pragmàtic i, sobretot, vol ser el president de tots els catalans, en un situar-se per damunt del bé i el mal, sense partidismes ni banderies". El seu primer Consell Executiu, integrat per representants de totes les forces polítiques parla-

mentàries, malgrat el triomf a Catalunya de les esquerres (socialistes i comunistes) a les primeres eleccions democràtiques del 15 de juny de 1977, va ser una bona eina per tirar endavant el projecte de reconstrucció de la nostra Generalitat. Aquest govern català aniria fent accions destacables fins a la celebració de les primeres eleccions autonòmiques (1980) que donarien la majoria a l'actual president, Jordi Pujol.

Per què hi ha tanta diferència entre un president i l'altre? Sembla cert que en cap moment ha existit una relació fluïda, sobretot per l'interès contradictori de Pujol en els moments claus del retorn del legítim president. És el mateix Tarradellas qui ens en fa una valoració: "Cap polític català no ha menat una lluita tan constant i tan metòdica com Jordi Pujol per impedir que jo retornés a Catalunya. I ho portava a terme tot intentant donar la impressió de fer exactament el contrari, amb una hipocresia tan gran com la seva desmesurada ambició".

Tarradellas va saber fer una bona feina per aconseguir que es restablís la Generalitat i que es redactés un Estatut d'Autonomia que fos la base de la normalització política del nostre país, al mateix temps que feia treballar els seus consellers per aconseguir el més ràpidament possible un funcionament real i actiu de la Generalitat de Catalunya. Va ser en aquests pocs anys que s'aixecà un projecte de país malgrat la migradesa de les competències que en aquell moment es tenien.

Tot aquell esforç personal i polític d'un home de 78 anys va desaparèixer com per art d'encantament, des del punt de vista de l'entesa política i del treball conjunt, amb el triomf de la coalició formada per CDC i UDC, amb Jordi Pujol com a màxim i únic capdavanter. A partir del canvi de govern va començar una nova etapa caracteritzada per una utilització exageradament partidista del Govern de la Generalitat, arribant a ésser massa habitual la confusió entre la figura del president i la del primer secretari d'un partit. Aquest procés l'ha definit el propi Tarradellas quan analitza l'acció política del seu successor: "Una

constant de l'acció solitària de Jordi Pujol és no fer mai cas de ningú i creure que té tota la veritat quan es tracta de Catalunya. Així han anat les seves coses, des de Banca Catalana fins a la divisió que ha causat a Catalunya".

Realment podem observar com hi ha un allunyament entre els dos personatges, per la seva acció i per la seva ideologia, però això no pot ser motiu per arribar a utilitzar la història per desprestigiar a una persona que avui ja no es pot defensar, i menys quan es tracta del president que com diu Jaume Sobrequés, "sabé cristal·litzar uns somnis mantinguts durant tants i tants anys. Uns somnis que no eren només els seus, sinó els de la immensa majoria d'aquells que havien viscut sota la por, la repressió i la manca de llibertat per defensar Catalunya, i que tingueren la fortuna de viure l'inici de la recuperació de la democràcia i l'autonomia".

Davant aquest intent d'esborrar de la memòria col·lectiva el destacat paper de Josep Tarradellas només ens queda demanar més seriositat i esperar que aquells que tenen com a principi de la seva actuació la utilització partidista de tot, fins i tot de la història, deixin pas a un nou Govern que ens retorni l'esperit obert i alligador del president Tarradellas.

JOSEP MELCIOR MUÑOZ i AYATS
Llicenciat en Història
Contemporània

NOTA BIBLIOGRÀFICA

– ALGARRE, Eva i altres. *Cap a la Generalitat*. Dopesa. Barcelona, 1978.

– POBLET, Josep M. *Els quatre presidents*. Dopesa. Barcelona, 1979.

– SOBREQUÉS, Jaume. *El restabliment de la Generalitat i el retorn del president Tarradellas*. Barcanova. Barcelona, 1988.

– TARRADELLAS, Josep. *Ja sóc aquí. Record d'un retorn*. Planeta, 1989.